

Delavec izhaja vsak petek s datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 32.—, za pol leta K 16.—, za četrt leta K 8.—. Posamezna številka 50 vin. naročnina v inozemstvo sorazmerno več.

Pošiljajte na uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Selensburgova ulica šte. 6. II. nadstr.

Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati se zaračunavajo, milimeter vrstica in sicer pri enkratni objavi po 85 vinarja, pri trikratni po 80 vinarja, pri šestkratni po 75 vin., pri celoletnih objavah po 70 vin. za vsakokrat. — Za razno izjave itd. stane mm vrstica K 1.— Reklam. so poštne proste. — Ne frankirajte pisma se ne sprejemajo.

Pozor, lesni delavci!

Dne 31. oktobra in 1. novembra t. l. se bo vršil v Zagrebu Kongres vseh organiziranih lesnih delavcev v Jugoslaviji, kojega namen bo, da vstvari enotno fronto delavstva proti združenim delodajalcem. Kongres ima izvršiti važno nalogo, pri katere razrešitvi je treba sodelovanja vseh naših članov. V ta namen vam pošiljamo vse predloge; Saveza lesnih delavcev v Belgradu. Saveza lesnih delavcev iz Hrvatske in Slavonije v Zagrebu in predlog našega Osrednjega društva lesnih delavcev za Slovenijo v Ljubljani. Dolžnost odborov vseh podružnic je, da nemudoma skličejo društvene shode, kjer se člani odločijo za enega izmed objavljenih predlogov. Odbora dolžnost pa je, da našemu Osrednjemu društvu sporoči zanesljivo do 27. oktobra 1920, za kateri predlog se je podružnica odločila, da bo mogoče na Kongresu zastopati voljo naših članov.

Belgrajski Savez predlaga resolucijo:

Za ujedinitenje Zveze lesnih delavcev v Jugoslaviji predložena na kongresu ujedinitenja od Zveze lesnih delavcev iz Bosne in Hercegovine, Dalmacije, Vojvodine, Srbije, Makedonije in Črne gore.

Zaslišavši referat o ujedinitenju obdržan dne 31. okt. in 1. novembra 1920 v Brodu na Savi konstatuje:

I. Glavna vsebina sedanje epohe kapitalizma je najpopolnejša in najizrazitejša ekonomska in politična solidarnost celokupnega izkoriščevalnega razreda, proti izkoriščanemu proletarskemu razredu.

II. Plemenska in pokrajinska razlika kapitalizma v Jugoslaviji ne obstoja, čim so na dnevnem redu moralni in ekonomski interesi proletarijata.

III. Delavski razred je v političnih mejah Donave, Save in Drine v svoji vsakdanji borbi za najenostavnejše ekonomske in socialne pravice, izpostavljen reakcionarnemu in združenemu izkoriščevalnemu razredu v Jugoslaviji, katerega težnje so brezobzirno in jasno označene: da se delavski razred uklene v popolno pokornost kapitalu in kapitalističnim metodam.

IV. V taki celokupni situaciji zadobil je delavski razred v Jugoslaviji najostrejši karakter.

V. V taki situaciji je v razjasnenju našega položaja naše organizacije v razrednem boju med delom in kapitalom, nujna organizacija ne samo z jasnim ciljem in namenom, temveč čim popolnejša in tesnejša vez med nižjimi in višjimi delavskimi institucijami, katera prizna načelo: centralističnih form delavskih zvez.

Iz teh specialnih in običnih razlogov razrednega boja v Jugoslaviji kongres rešuje:

I. Vse dosedanje pokrajinske centrale lesnih delavcev v Zagrebu, Ljubljani in Belgradu ujedinijo se v eno centralo pod imenom „Zveza lesnih delavcev v Jugoslaviji.“

II. Ujedinitenje se ima izvesti na temelju resolucije o ujedinitenju strokovnega gibanja v aprilu 1919 v Belgradu.

III. Kongres sprejme pravila in pravilnik, kateri se raztegne na celo državo za vse organizacije lesnih delavcev.

IV. Vsi člani sedanjih pokrajinskih central se združijo v ujediniteno Zvezo lesnih delavcev z vsemi pravicami in dolžnostmi določenimi v pravilih in pravilniku.

V. Organizacije Zveze izvede se v duhu pravil in pravilnika najkasneje do 1. januarja 1920.

VI. Vsa imovina sedanjih pokrajinskih central preide v popolno last Zveze lesnih delavcev v Jugoslaviji.

VII. Za izvedbo definitivnega ujedinitenja predvidenega v točki IV, nosijo sedanje pokrajinske centrale solidarno vse žrtve.

Zagrebački Savez predlaga naslednje predloge za ujedinitenje:

K resoluciji o ujedinitenju, sprejeti na sindikalni konferenci v Belgradu. Kongres ujedinitenja sedaj obstoječih pokrajinskih central v Jugoslaviji, ima se sestati na podlagi proporca, odnosno na podlagi sklenjene resolucije. Savez drvo-delskih radnika za Hrvatsko in Slavonijo, kot mandator za sklicanje kongresa predlaga:

I. Z ozirom na obstoječe razmere, v katerih se naš strokovni pokret nahaja, kakor tudi vsled neurejenosti države same, obstoječih pokrajinskih vlad in zakonov, nemogoče je izvesti jedinstvena pravila za celo Jugoslavijo na popolnem centralističnem sistemu, in sicer tako dolgo, dokler delavska zbornica ali srb-ska ustava, ne bo raztegnjena na celi teritorij Jugoslavije. Radi tega predlagamo ujedinitenje Zveze lesnih delavcev na popolni centralistični formi, katera se ima izvesti v agitaciji, organizaciji in akciji po centralni upravi Zveze. Administrativno delovanje pa bi še nadalje baziralo na pravih poedinih pokrajinskih Savezov.

Vsi člani obstoječi pokr. Savezov sprejmejo se v ujediniteni Savez brez vsake pristopnine z vsemi pridobljenimi pravicami, katere jim morajo biti zajamčene na celotni teritoriji ujedinitenega Saveza.

Vse podpore izplačujejo na podlagi pravil bivših Savezov.

Novo pristopivši člani plačajo enotno urejeno članarino, vpisnino, ter pristopnino za knjižico.

Vsi priključeni Savezi vplačajo na kongresu določeni odstotek ali kvoto za

temeljno glavnico, potrebno za ureditev centralnega Saveznega delovanja in poslovanja.

Frispevki centralne zveze morajo biti enotni, ter razdeljeni v 1., 2. in 3. razred, kakor tudi potne in brezposelne podpore.

II. Obračunavanje se ima urediti tako, da pošiljajo podružnice prispevek direktno centralni Zvezi.

III. Od vseh v zalogi se nahajajočih tiskovin ima se napraviti seznam, katerega je vposlati centrali, da more o nabavi enotnih tiskovin voditi račun.

IV. Ves bojni in podporni fond preide po popolni izvedbi centralizacije v last centralne zveze, dotlej razpolaga s to imovino dosedaj obstoječi Savez.

V slučaju prestanka kake podružnice prevzame njeno premoženje dosedaj obstoječi pokr. Savez, ko se centralizacija izvede na centralna zveza.

VI. V teku treh mesecev potem, ko se je popolna centralizacija vseh pokrajinskih zvez izvršila, imajo izvesti likvidacijo.

VII. Vrhovno vodstvo poroča letni skupščini odnosno kongresu.

VIII. Po izvršeni centralizaciji postanejo vsi člani centralne zveze polnopravni, katera zajedno prevzame vso imovino, bojno in podporno v svojo last.

IX. Skupščina odnosno kongres voli iz svoje sredine centralno upraviteljstvo, v koji imajo biti zastopane vse pokrajine, toda tako, da ima najmanj devet članov, stanovati na sedežu centrale. Istotako ima voliti 7 članov v nadzorstvo, kateri imajo biti vsi na sedežu centrale.

X. Izvršilni odbor centralne uprave volijo na kongresu izvoljeni odborniki, ki stanujejo na sedežu centrale zajedno z odborom nadzorstva, ter urednika strokovnega lista. Seje izvrševalnega odbora vršijo se vsak teden, osrednje upave na vsake 3 meseca. Stroške za seje osrednje uprave nosi centralna zveza.

XI. Centralna zveza ima biti v mestu one pokrajine, katera ima najjačjo industrijo in obrt, kakor tudi največji razvoj razrednega boja, odnosno kjer so podani vsi pogoji izraženi v pravilih C. R. S. V. J., a to je Zagreb.

XII. Vsaka pokrajina voli svoj posebni upravni in nadzorni odbor. Volitev se izvrši na kongresu centralne Zveze.

XIII. Centralna uprava mora dajati direktive ki so za razvoj organizacije potrebne, kakor tudi v agitaciji, ter v gibanjih za ureditev mezdnih in delavskih razmer. Tolmačiti odnose o sindikalnem stanju, o socialni zakonodaji, za varstvo delavcev v obče, a za lesne delavce posebno o delovanju onih organizacij, koje ne stoje na stališču razrednega boja.

XIV. Izvrševalnega odbora dolžnost je objavljati sklepe, ter dajati pokrajinskim tajnikom navodila, voditi administrativne in računske posle, ter nadzorovati ista v podružnicah in tajništvih.

XV. Prispevke kakor tudi podpore se računa v kronski vrednosti dotlej, ko se uveljavi enotna valuta.

XVI. Prispevke se uredi tako, da bodo za vse pokrajine enaki tako za vpisnino, kakor za knjižico I. razred . . . II. razred . . . III. razred . . . skupno za delegacijski fond, in prispevkom za strokovni list.

XVII. Predlagamo, da se za celo področje centrale izda strokovno glasilo „Drvodjelac“ po možnosti v vseh narečnih državah.

Resolucija

za ujedinitenje lesnih delavcev Jugoslavije kot predlog kongresu ujedinitenja, ki se vrši dne 31. X. in 1. XI. t. l. v Zagrebu.

I. Vsi savezi lesnih delavcev v Jugoslaviji, ujedinito se v en savez lesnih delavcev v Jugoslaviji na osnovi statuta C. R. S. V. J. in resolucije ujedinitenja z dne 20. junija t. l. sklenjene na sindikalni konferenci v Beogradu.

II. Do proklamacije državne ustave v Jugoslaviji nadaljuje svoje delovanje po svojih dosedanjih pravilih.

III. Kongres ujedinitenja izvoli centralno upravo zveze Jugosl., kateri se podvržejo vsi dosednji pokrajinski odbori in tajništva. Za vzdrževanje centralne uprave določi kongres kvote ali znesek, katerega plačajo dosednji pokrajinski savezi.

IV. Arhiv sedaj obstoječih savezov likvidirati se ima centralni upravi ujedinitenega saveza. Prispevke in pristopnine se izenači za celo državo, a po razredih o čemur odločuje kongres ujedinitenja. Delokrog tajništev v pokrajinah, organizacija in agitacija ostane kot dosedaj v smislu direktiv sklenjenih od centralne uprave ujedinitenega saveza Jugosl.

V. Kot sedež centralne uprave ujedinitenega saveza Jugosl. se določi v smislu § 2. statuta C. R. S. V. J. Zagreb.

VI. Vsem članom saveza pristopivšim k ujedinitenju se prizna na celem področju ujedinitenega saveza Jugosl. njihove do sedaj pridobljene pravice.

VII. S pristopom v ujediniteni savez lesnih delavcev ne plačajo člani nobene pristojbine temveč samo pristojbine za knjižico.

VIII. Vse do sedaj v rabi se nahajajoče tiskovine se imajo staviti na razpoloženje novo izvoljeni centralni upravi, koja je dolžna, da izdela enotne tiskovine, katerih se imajo podružnice posluževati.

IX. Ves material, t. j. članske izkaznice, marke in drugo, katere imajo v zalogi dosednji pokrajinski savezi, imajo se do končne izrabe porabljati tudi v novi ujediniteni zvezi.

X. Ujediniteni savez počne delovati s 1. januarjem 1921.

XI. Imena sedaj po pokrajinah obstoječih savezov se imajo spremeniti v naslov: Tajništvo lesnih delavcev v Jugoslaviji.

XII. Ker je sedež zveze lesnih delavcev v Zagrebu, ker pogoje § 2. statuta C. R. S. V. J., poseduje, je smatrati da je Zagreb središče centralnega pokreta lesnih delavcev v Jugoslaviji.

Ljubljana predlagat:

Ker je po našem globokem prepričanju vsaka tesna centralizacija spričo razmer, v katerih se nahajamo preuranjena, predlagamo:

I.

Ustanovi se „Unija Savezov lesnih delavcev v Jugoslaviji“ s sedežem v Zagrebu. K tej Uniji pristopijo vsi postoječi pokrajinski Savezi kot celota. Unija raztegne s tem svoj delokrog po vsej državi. S tem pristopom pridobijo vsi člani pokrajinskih Savezov jamstvo, da so jim statutarično dotele pravice garantirane po vseh pokrajinah Jugoslavije.

II.

Unija ima nalogo izravnati vse postoječe razlike med pokrajinskimi Savezi, tako v prispevkih in podpornih panogah, kakor v pokretnih, taktiki organizaciji in agitaciji. Da se more to delo smoteno in praktično izvesti, treba je pri Uniji ustanoviti tajništvo, kojemu se poverijo ti posli. To tajništvo je podrejeno vodstvu, v katero volijo pokrajinski Savezi svoje zastopnike. Mandati naj se razdele tako: Ker je Zagreb določen za mesto centrale, naj hrvatski Savez voli v to zastopstvo 3 člane in 3 namestnike, kateremu se prepusti tudi mesto predsedstva. Vsi ostali pokrajinski Savezi volijo po enega zastopnika in enega namestnika. Mesto prvega podpredsednika se dodeli drugemu najjačjemu Savezu, mesto drugega podpredsednika pa naslednjemu. V nadzorstvo volijo vsi Savezi 3 člane in 3 namestnike. Predsedstvo v nadzorstvu prevzame drugi najjačji Savez. Volitve odposlancev v to vodstvo in nadzorstvo izvrše načelstva pokrajinskih Savezov. Tako izvoljeni odposlanci tvorijo vrhovno upravo. — Seje ožje uprave, to je zagrebskih članov, se vrše redno vsakih štirinajst dni. Seja širše uprave pa vsaj vsake tri mesece, v nujnem slučaju pa na poziv tajništva. Stroške za seje širše uprave nosijo pokrajinski Savezi vsak za svoje zastopnike.

Širša uprava nastavlja tajnike in event. druge potrebne uradniške moči, ter določi tudi zastopnika v C. R. S. V. J.

Ožje uprave naloga pa je, da potom tajništva Unije vodi in rešuje vse posle izvemši onih, katere si je širša uprava izrecno pridržala. Glavna njena naloga bi bila skrbeti za to, da tajništvo redno posluje, ter je za vse poslovanje odgovorno širši upravi. Tajništva naloga je zlasti, da zbira material iz posameznih pokrajin, tako organizatorični agitačni, kakor tudi socialno političnega značaja. Na podlagi teh informacij daje potem inicijative in direktive posameznim pokrajinskim Savezom. Pokrajinski Savezi so obvezani pošiljati redna mesečna poročila, po obrazcu, kakor ga določi tajništvo. Tajništvo vodi in izvršuje vsa statistična dela, objavlja poročila, ter upravlja premoženje po naročilih uprave.

III.

Za vzdrževanje tega tajništva je potrebno, da prispevajo pokrajinski Savezi redno od vsakega prispevka po . . . v. Da se more pokretno politiko uspešno voditi, je treba ustanoviti skupni pokretni fond, v katerega prispevajo pokr. Savezi 50% statutarično v ta namen določenih prispevkov. Te prispevke odračunajo pokrajinski Savezi redno vsake tri mesece za nazaj. Pokretni fond se pod

nobenimi pogoji ne sme porabiti v druge kot določene svrhe, in ima solidarni značaj.

IV.

V svrhu določitve v § I. v zadnjem stavku omenjenih pravic članov, imajo pokrajinski Savezi skleniti pod vodstvom tajništva Unije medsebojne specijelne pogodbe.

V.

Funkcija članov ožje in širše uprave, kakor nadzorstva in vseh namestnikov je častna. Plačani so edinole nastavljeni. Vsakega političnega strujarstva se morajo, širša in ožja uprava in nadzorstvo, zlasti pa nastavljeni dosledno izogibati. Svesti si svoje važne naloge, da je le na popolnoma objektivnem in medstrankarskem delovanju mogoče izčistiti zmedene razmere, morajo vsi funkcionarji imeti pred seboj vzvišeni cilj ščititi interese organizacije lesnih delavcev v Jugoslaviji.

VI.

Vsi pokrajinski Savezi delujejo neokrnjeno na svojih dosedanjih pravicah, popolnoma avtonomno v svoji pokrajini. Vse kompetenčne spore rešuje končno veljavno seja širše uprave Unije.

Resolucija

za federativno ujedinitenje pokrajinskih Savezov lesnih delavcev v Jugoslaviji, kot predlog pokrajinskega „Osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo“ na kongres ujedinitenja dne 31. okt. in 1. novembra 1920 v Zagrebu.

Sklicujoč se na 1. strokovni kongres slovenskih strokovnih organizacij, ki je zboroval o Binkoštih 1919 v Ljubljani, na katerega sklepe je tudi naše društvo še vedno vezano, spominjajoč nadalje na vse velike razlike, tako v prispevkih kakor v podpornih panogah v sedanjih pokrajinskih Savezih kakor tudi na politični spor, katerega se hoče tudi v strokovne organizacije zanesti prelagati:

I. Vsi pokrajinski Savezi lesnih delavcev v Jugoslaviji se priključijo kot sestavni deli v „Unijo Savezov lesnih delavcev v Jugoslaviji“ na federativni podlagi dotlej, ko bo tesna centralistična organizacija mogoča.

II. Do polnega centralističnega ujedinitenja, nadaljujejo sedanjí pokrajinski Savezi svoje delovanje po svojih pravilih v svoji pokrajini popolnoma avtonomno.

III. Kongres ujedinitenja izvoli Unijsko vodstvo, katere sklepom, ki se nanašajo na skupno akcijo delavskih pokretov, ter odredbam, koje imajo za cilj urediti pokrajinske razlike, in drugih tehničnih del, se imajo pokrajinski Savezi pokoravati, ter skrbeti za njih izvedbo.

IV. Kot sedež tej uniji se določi Zagreb.

V. Vsem članom sedanjih pokrajinskih Savezov, ki so pristopili v to federativno zvezo, se na celem teritoriju Jugoslavije prizna vse njih dosedaj v pokr. Savezih pridobljene pravice.

VI. Unijska uprava je dolžna skrbeti za enotne tiskovine za vse pokrajinske Saveze, katere morajo biti čim najbolj enostavne in praktične, pisane v dotičnem narečju ki je v pokrajini v rabi. Te tiskovine ima centralna uprava oddajati pokrajinskim Savezom po lastni nabavni ceni. Vse dosedaj v zalogi se nahajajoče tiskovine naj se do končne izrabe porabljajo tudi v nadalje.

VII. Za vse v Uniji priključene pokr. Saveze naj se določi enotno ime.

V Ljubljani dne 20. sept. 1920.

Za osrednje društvo lesnih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo.

Bradaško Andrej
tajnik.

Zore Viktor
predsednik.

Iz strokovne organizacije.

Tajništvo osrednjega društva lesnih delavcev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju prosi vse krajevne funkcije, da se blagovoli natančno ravnati po društvenem pravilniku. Nekateri se še sedaj ne ravna po pravilniku in ga zanemarijajo; pošiljajo poljubno mesečne obračune za dva, tri in štiri mesece ob enem, nadalje opominjamo, da pripada vse društveno imetje centrali, ki so ga dolžni v vsakem mesečnem obračunu navesti, akoravno ostane pri podružnici. Vsaka podružnica, katera želi imeti shod, naj to laži štirinajst dni prej osrednjemu društvu.

Unija slovenskih rudarjev. Vsem podružnicam in plačalnicam kakor tudi v vednost članom: S 1. oktobrom t. l. so se pričeli pobirati tedenski prispevki z znamkami, in sicer za vse tri razrede znamka z rimsko številko označena za prvi in drugi kakor tudi tretji razred. Vsak, kdor plača prispevke mu mora blagajnik nalepiti istega razreda znamke, za katerega je plačal, oziroma v kateri razred pripada in to tudi, če plača za nazaj. Podružnice, ki še niso obračunale za mesec september, naj to takoj store in takozvane pečate, ki so se dosedaj rabili za potrdilo tedenskega prispevka vrnejo centrali v Zagorje. — Zagorje, 7. oktobra 1920. — Unijsko vodstvo.

Ljubljanskim mesarskim pomočnikom v premislek! Dne 11. septembra t. l. imeli smo pri »Novem svetu« sestanek naše stroke. Sklicala sta ga Pust in Juvan. govorilo se je mnogo, sprejela se je pa resolucija za izboljšanje mezd. V naši stroki se dela po 12—14 ur dnevno plače so na od 100—400 K mesečno s hrano, spalnice so po večini hlevi in podstrešja in nedeljskega počitka sploh ni. Glasovali smo vsi, da se predloži zadrugi spomenica glede regulacije plač delavnega časa, nedeljskega počitka itd. Rok za odgovor se je stavil do 1. oktobra, torej 17 dni. Danes imamo pa že 14. oktober, a ni še nikakega odgovora od slavne zadruge mesarjev v Ljubljani. Pa zakaj bi jali odgovor, vsaj vedo gospodje mojstri mesarji, da dokler nas bodo vodili in stavili zahteve za nas takozvani Pust in Juvan, da se jim ni potreba ozirati na naše zahteve. Na istem shodu je bil tudi navzoč nekdo, ki nam je priporočal vse drugo, čemur smo tudi po večini prišli. Povedal je, da spadamo mesarji v strokovno organizacijo živilskih delavcev za Slovenijo, kjer bomo našli potrebno oporo, da izvolimo od teh največjih vodnih dobilkarjev vsaj toliko, da se bomo za zimo za silo preskrbeli z obleko in obutvijo, ker smo vsi na gl. Torej, tovariši mesarji vsi v strokovno organizacijo živilskih delavcev, tam je naš prostor, ne na pod firmo Pust in Juvan vsaj veste, da sta ta dva oba prispeška mesarsko-gostilniške stroke ali stranke takozvane J. D. S., kjer je največ bogatašev in verižnikov. Prosil bi obenem, da skliče osrednje društvo shod mesarjev in prekatevalcev, kie na Dolenjski cesti, ker tam je največ naš trinov zanesenih. — Se zahvaljujem za sprejem teh vrstic. — J. K., mesarski pomočnik.

Usnjarski in tekstilni delavci pozor! Naša slavna, vsega zmožna belgrajska vlada vas je zonet osrečila. Cesar ste se komaj otresli, nveljavila le zobet. Militarizirala bo usnjarsko in tekstilno industrijo, seveda iz zvoli potrebe za obstoj države, namreč volaštva. Utemeljuje to s tem, da je potrebno za nabavo obuv in obleke za volaštvo. Priznavamo, da je naše volaštvo precej razcapano in raztrgano, delstvo je na tudi, da smo mi delavci še veliko na slabšem. Kar smo imeli, smo potrebovali tako da bi tudi mi stavili predlog vladi da naj militarizira ves kapital toliko časa, da bode tudi delavstvo in njih družine obute in oblečene. Protestiramo pa že danes naodločneje proti temu, da bi nas vpreli v voz kot za časa stare Avstrije, kjer smo ves čas vojne stradali in garali po 12—14 ur dnevno samo za — kapitalizem. Ne, gospodje dolji v Belgradu, to ne bo šlo. Spravili bi nas radi ob to malo, kar smo si pridobili, namreč ob osemurni delavni čas ter ob naše koalicijsko pravo. — a gospoda slavna to ne bo šlo tako kot si predstavljate. To vprašanje je za nas najvažnejšega pomena v tem bo vse delavstvo Jugoslavije solidarno s tem se slavna vlada ne bo izhilišala svojega zavoženega tira temveč zavozila bo še huje v blato, iz katerega ne bo mogla. Pozor, prizadete stroke, pozor vse drugo delavstvo!

Maribor. V petek dne 8. oktobra 1920 se je ob 8. uri zvečer vršila v mali dvorani gostilne »Križev dvor« plenarna seja vseh odborov podružnic strokovnih organizacij. Udeleženi so bili polnoštevno vsi odbori razen odborov dveh podružnic železničarjev, dočim je odbor ene podružnice prisostvoval. Zastopnikom odborov omenjenih dveh podružnic pristop na sejo ni bil dovoljen, ker organizacija železničarjev takozvani »Savez«, ki je vsled svoje stroge centralizacije popolnoma ponesrečil, ne vrši napram nobeni skupni inštanci strokovnih organizacij svojo dolžnost in se je potemtakem ta organizacija iz skupnosti ostalih organizacij sama izključila. Prva podružnica, ki jo načeljuje s. Bahun vsaj vrši svojo dolžnost napram okrožni strokovni komisiji v Mariboru. Na konferenci oziroma plenarni seji je s. Tokan v daljšem govoru orisal delo in dolžnosti odborov in zaupnikov, da se doseže pravilno vzgojo in razumevanje članstva glede strokovnih organizacij. Ne brezsmiselno drveti, temveč preudarjenega dela je treba v strokovnih organizacijah. Vselej moramo imeti pred očmi interes članstva. Naloga zaupnikov je, da članstvo varujejo pred nepotrebno škodo. Pri vseh pokretnih je treba imeti pred očmi vedno celoten položaj nele prizadete industrijske panoge ampak celoten položaj narodnega gospodarstva. Sploh morajo imeti zaupniki čut odgovornosti v sebi in po tem urejevati vse delo. Obravnaval je tudi vprašanje centralizacije ali federalizacije strokovnega pokreta. Kakšnega mnenja so mariborski zaupniki strokovnih organizacij glede te zadeve je najbolje pokazalo glasovanje, potem katerega so se številni zaupniki soglasno izrekli za federativno obliko strokovnih organizacij v Jugoslaviji. Plenarna seja je na zaupnike napravila zelo dober vtis.

Kamnik. Mislječ, da ker stoji pod pokroviteljstvom klerikalne Jugoslovanske strokovne zveze, da mu je svobodno blati poštenje naših zaupnikov, je rekel Mihael Avguštin, delavec v tovarni na Petrovem pri Kamniku, delavkama Ani Burin in Justini Sitar, da sta oni dve neumni, ker plačujeta prispevke za strok.

organizacijo kovinarjev, češ, da so delavski zaupniki barabe, ter da se živijo od članskih prispevkov. Odbor podružnice kovinarjev v Kamniku je na predlog Osred. društva kovinarjev za Slovenijo v Ljubljani, vložil tožbo zaradi očitania poneverbe. Sodna razprava pri okr. sodišču v Kamniku se je vršila dne 13. septembra t. l. Od strani podružnice kov. Kamnik so bili navzoči sodrugi Vovk, Kramar in Kralj. Obtoženec je pripeljal s seboj tajnika Jugoslov. strok. zveze, ki se je lahko prepričal o značaju svojih privržencev. Sodišče je prisodilo Mihaelu Avguštinu tri dni zapore, poostrenega s trdim ležiščem in povrnitev sodnih stroškov. Imel je priliko tri dni se baviti z vprašanjem, če so res oni delavci, kateri ne trobijo v kaplanov rog, barabe in goljufi. Pripomnimo, da je imenovan edini izmed 200 kovinarjev, ki so zaposleni v tovarni, kateri ni organiziran pri nas, ter da se delavstvo naše tovarne bore malo boji za obstoj svoje organizacije, kateri prorokujejo različni tajniki in kaplani že pol leta pogin.

Polzela. Vodstvo podružnice lesnih delavcev opozarja vse podružnične članke na redno plačevanje tedenskih prispevkov. Prispevki se lahko vplačujejo vsako soboto od 4. do 6. ure popoldne v znanem prostoru. Redno vplačevanje prispevkov je že radi tega potrebno, da članji radi zaostanka ne izgube svojih pridobljenih pravic. Sicer pa se onemogoča tudi redno obračunavanje, kar pa je predpogoj vsake redno poslujoče organizacije. V splošnem je opaziti neko čudno zasplost, ki bi nam znala postati nevarna, vsled česa pravočasno kličemo našim tovarišem: glavo po konci, pogum, vztrajnost in red! Le tako pridemo naprej.

Mezdna gibanja.

Osrednje društvo usnjarjev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju je prejelo dopis od zveze industrijev, da je mezdno pogajanje za nedoločen čas rešeno, priobčujemo vam dobesedni prepis, katerega je odposlalo tajništvo industrijev vsem članom velike usnjarske industrije dne 12. oktobra 1920.

P. n.

Dodatno k timestnem dopisu štev. 2814 z dne 8. oktobra t. l. Vas podpisano tajništvo vljudno obvešča, da načelnik odseka gospod I. B. Pollak v smislu predišlih dogovorov odnosno izjav članov Odseka pozivlja vse p. n. člane Odseka, naj izplačajo delavcem, zaposlenim v njih usnjarskih podjetjih, mezde s 15% povzkom vzvratno od 1. septembra t. l. Ostale svoj čas priglašene zahteve delavstva odpadejo.

V smislu zadevnega sporazuma z delavskimi zastopniki ostane v splošnem dogovor z dne 10. maja t. l. v veljavi, prištevisi 15% ni povešek. Določilo B, točka 4, naj se razumeva tako, da odpade družinska doklada delavcem le tedaj, če imajo toliko zemlje, da morejo držati svoje govede.

(Dodatek z dne 20. julija t. l. v dogovoru med Indus d. d. in delavstvom.)

Predmetni porazum velja za nedoločen čas. Z odličnim spoštovanjem L. s. tajnik: Šuklje I. r.

Celle. Poročamo, da imamo mezdno gibanje pri tvrdki Rajšter, tovarna kandidov v Šoštanju, v cementni tovarni Zidanmost, in v papirnici v Radečah. Obravnave smo imeli v kemični tovarni v Šoštanju; dosegel se je sporazum na podla-

gi ljubljanske pogodbe kemične tovarne, V Berg u. Hüttenwerke v Štorjah priboljšek na vsako dnino 5 K. za ženske in mladoletne delavce 3 K. Ravnateljstvo je izjavilo, da bo vedno pri naraščanju draginje mezde povzdigalo. V Polzeli pri Kurka in Wildi so dosegli povisek od 5 na 8 kron na uro ključavničarji. Pri tvrdki Schmid & Wambrechtsamer in Ivo Tea Čater v Spodnji Hudinji pri Celju smo bili primorani poklicati obrtnega nadzornika na pomoč za pogaianja. Pri prvo omenjeni tvrdki smo dosegli pripoznanje zaupnikov; plač pa ni bilo mogoče zvišati ker opekarna pozimi stoji. Pri tvrdki Čater je lastnik obljubil, plače izboljšati, pogaianja še niso končana. O nadaljnjem izidu uspehov bomo poročali. — Tajništvo strokovne komisije.

Tedenski pregled.

Na japonskem

Je izbruhnila velika stavka rudariev. Življenski pogoji japonskega delavstva so razmeroma zelo slabi. Kapitalizem izžema delavstvo bolj kot kje drugod. Na konferenci dela v Washingtonu, ki se je vršila letošnjo zimo, so japonski kapitalisti zahtevali, da se japonski izjemoma prizna podaljšanje osemurnega delavnika. Evronski kapitalisti so seveda z veseljem glasovali za ta predlog. Delavstvo na Japonskem je zelo slabo organizirano, izmed 6 milijonov delavcev jih je komaj 50.000 organiziranih. Vendar pa tudi japonsko delavstvo pričinja spoznavati, da je edina rešitev revnega ljudstva v dobri in trdni organizaciji.

Razmere delavstva v

Angliji

se znatno poslabšujejo. Industrija, ki je med vojno delala skoro izključno za vojaštvo, se nahaja v resni krizi. Fabrikantje v masah odpuščajo delavstvo, kar bo seveda izzvalo veliko brezposelnost. Poleg tega je sklenila angleška vlada, ki je dosedaj dragino kruha pobijala s tem, da je revnejšim slojem donlačevala pri ceni, da tega ne bo več storila.

Položaj

Nemčije

Je strahoten Barbarska ententa, ki je dosedaj oropala Nemčijo vseh političnih pravic, zahteva sedaj, da se imajo v Nemčiji uničiti vsi Dieslovi motorji. Ti motorji so nemški izum, ter so radi ceneza ohrata imeli največjo bodočnost. Motor goni surovo olje (Naphta), ki je v primeri z drugimi gonilnimi silami zelo poceni ter obrat tako enostaven kakor pri nobenem drugem stroju. Osobito za ladje in lokomotive je bil ta motor praktičen. To kar počenia antanta je pravo divaštvo.

Kriza, ki je zašla med delavstvo cellega sveta, se pojavlja tudi v

Italijanski socialistični stranki.

Dosedaj je bila ta stranka po večini komunistična. Odpisali so v Rusijo komunisto, katero je vodil šef socialističnega dnevnika »Avanti«, sodr Seratti. Pred kratkim so se vrnil in sodrug Seratti, ki je bil dosedaj ekstremni komunist in ki je šel v Rusijo zato, da dokaže, da ima on prav, je sedaj začel zastopati zmerno politiko. Na konferenci italijanskih socialističnih poslancev (katerih je 150) je priporočal Seratti, naj se sprejme taktika, ki bo odgovarjala italijanskim razmeram. (Soc. demokratično). Kako se bo položaj razvil, še ni jasno.

Razno.

Zahvala. Tajništvo osrednjega društva lesnih delavcev je prejelo 244 K, ki so jih nabrali lesni delavci tvrdke Binder kot pomoč ostalim po svojem umrlem tovarišu Antonu Polaju. Tajništvo je ta znesek izročilo hčerki ranjkega, katera se tem potom vsem, ki so se spomnili njenega očeta, najtopleje zahvaljuje.

Bojkot tvrdki Potočnik, krojaški mojster v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6 I. nadstr. Ker se je pri omenjenem gospodu kršil sporazum pogodbe, ki pravi, da se pomočnike sprejema le potom organizacije v delo, proglašamo, da nikdo izmed krojaških pomočnikov ne sprejme dela pri omenjeni tvrdki. Značilno je samo, da je to prva jugoslovanska krojačnica, ki pa ima neorganiziranega pomočnika Nemca, kateri izpodjeda domačim delavcem kruh, ter je bil g. Potočnik tako galanten, da je na intrigo istega odpustil iz službe pomočnico, katera mu je zvesto delala tri leta. Pomočniki, zapomnite si to delavnico, sicer pa o stvari še kaj več izpregovorimo. — Tajništvo oblačilnih delavcev.

Gospodje mlinski podjetniki v Mariboru ne vedo več kaj bi z delavci delali: enkrat vržejo enega, drugičkrat drugega na cesto, tako, da nobeden ne ve, kdaj pride na vrsto. Pred tednom je tvrdka Scherbaum odbovedala enemu delavcu zaradi tega, ker je bil sedem tednov bolan. Ko se je vrnil k delu mu nove nadplinar in reče: »Gospod šef so rekli, da vas ne morejo rabiti, ker ste bolni.« (Odpovedal mu je zaradi tega, ker je delavec zahteval prvi teden boleznih tedenski zaslužek, ker je to v zakonu iz leta 1917. § 1154 b). Jemlje pa ljudi iz drugih držav v delo. Mi bi vprašali ministrstvo za socialno skrb, ali lahko dela gospod milijonar z delavci, kar se mu zdi? Dobro bi bilo napraviti tako, da bi se takim gospodom konfisciralo vse in ga pognalo potem na cesto. Kaj bi potem bilo, gospodje milijonarji? Račun pa bo kmalu prišel, ker tako ne more in ne sme več iti. Skrajni čas je, da se obrati socializirajo.

Naklonitve ustavljene. Ministrstvo financ je odredilo z odlokom Dr. Br. 90.068 z dne 9. julija 1920, da je ustavilo naklonitev po zakonu z dne 28. marca 1918, drž. zakonik št. 119. Ker predvideva nova »Uredba o začasnih pomočih invalidom, vdovam in sirotam«, ki izide v kratkem, državno pomoč (pokojnino, preiskrbo) tudi nekaterim osebam, ki po dosedanjem zakonu niso imele te pravice, naj vložijo pri pristojnem občinskem uradu prošnjo za odmero pokojnine vse one osebe, ki jim bo sedaj ustavljena naklonitev in so mnenja, da imajo pravico do državne preskrbe. Po 1. 6. 1920 izplačane naklonitve bodo odtegnjene pri likom odmere in izplačevanja novih preiskrbnin. Občinski uradi vpošlejo zbrane prošnje poverjeništvu za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo (invalidski odelek) v Ljubljani. Istočasno je sporočilo ministrstvo za finance, da se ukinejo glasom odloka Dr. Br. 69742 tega ministrstva podpore za družine mobiliziranih in ujetih vojakov po zakonu z dne 27. 7. 1917, drž. zakonik št. 313. Družine onih vojni ujetnikov, ki se še niso vrnil, naj vložijo istotako prošnjo za odmero in nakazanje preskrbnine.

Inšpekcijski dela. Ministrstvo za socialno politiko je, kar se tiče nadziranja dela, razdelilo ves teritorij naše države na 15 okrožij. Gre za takozvano obrtno nadzorništvo.

Klobuk Deschanelove žene. Tridesettisoč ameriških modistik je sklenilo podariti ženi francoskega predsednika Deschanela častno darilo v obliki klobuka. Klobuk je bil jako dragocen, okrašen je bil z devetimi rajčicami, katerih vsaka je stala 500 dolarjev. Klobuk je v celoti stal 5000 dolarjev, v našem denarju malo manj kot pol milijona kron. Toda trud ameriških modistik je bil zastoj, ker gospa Deschanelova kot predsednikova soproga po vladajočih nazorih ni smela sprejeti oficelnega inozemskega darila.

Pepel dveh mož. Angleški listi poročajo, da je neka bogata newyorská vdova dala sežgati v krematoriju ostanke svojih dveh mož. Pepel je shranila v žaro, ki je imela dva dela. Pred kratkim je morala dati žaro popraviti, pa so vsled nerodnosti zmešali pepel obeh pokojnikov. Babjevrni vdovi je pripravil zmešan pepel obeh mož toliko strahu, da je težko obolela na živcih. Vdova toži sedaj dotično tvrdko, ki je žaro popravljala za odškodnino. — Pripomniti moram, da se je ta dogodek odigral baže v New Yorku, in ameriške zgodbe se slišijo kakor znano, bolj smešne kot resnične.

Člane ISDS kraljeve organizacije v Celju, kateri imajo stanovanje ali posamezne postelje na razpolago. In bi jih za dve noči lahko odstopili, se tem potom prosi, da se prijavijo v konsumnem društvu v Celju. Kralja Petra cesta. Te prostore se rabi za delegate povabljene na 12. redni strankin zbor, vršeči se dne 31. okt. in 1. novembra 1920.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

COSULICH-LINE
= TRST-AMERIKA =
New - Jork — Buenos — Ayres —
Rio di Janeiro-Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Naročajte in širite „Naprej!“

UCITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.
registrirana zadruga z omejeno zvezo.

Tiskovine za šole, županištva in urade. Najmodernejše plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUCKE

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.